Oppgåve til Migrasjon og menneskerettar

Bryt Noreg menneskerettane?

Korleis står det til med menneskerettane i Noreg? Blir dei ivaretatt og fremja slik Noreg forventar av andre statar? I denne oppgåva skal dykk først arbeide individuelt og deretter i grupper på 4-5 elevar.

Læringsmål: Kjennskap til saker der menneskerettane i Noreg står på spill. Forståing for kompleksiteten ved menneskerettane og dei ulike sidene som må tas i betraktning når ein skal vurdere om dei blir broten.

Arbeid med sakskorta - individuelt

1. Les gjennom dei 22 sakskorta. Vel eit som du vil arbeide vidare med. Det kan vera noko som overraska deg, noko du engasjerer deg for, noko som fekk deg til å føla noko eller noko du ikkje har høyrt om før.

2. Finn meir informasjon om saka på kortet. I kjeldeopplysningane nedst kan du sjå kva kjelder vi har nytta for kvart av sakskorta. Du kan velje å nytte desse, eller leite etter nye kjelder sjølv. Dersom du vel å nytte nye kjelder, pass på at du undersøkjer kvar kjeldene kjem frå, kven som har produsert dei og om dei er truverdige.

3. Les gjennom dei 30 menneskerettsartiklane frå FNs menneskerettserklæring. Du skal no nytte desse for å vurdere om Norge har brote menneskerettane i den aktuelle saken som du arbeider med. Du kan nytte skalaen: «Ja», «Tja» og «Nei».

4. Lag ein presentasjon av sakskortet ditt som du skal syne resten av gruppa. I denne presentasjonen skal du inkludere:
    a. Informasjon om saka
    b. Di vurdering om menneskerettane har vorte broten i saka.

5. Send presentasjonen din til dei andre medlemmane i gruppa som leser gjennom den før dykk møtast i eit digitalt rom

Arbeid i gruppa

Når heile gruppa møtast i eit digitalt rom er det viktig at alle har lest gjennom presentasjonane til dei andre medlemmane i gruppa, slik at dykk kan diskutere alle dei valte sakene. Dykk begynner med ein kort presentasjon av dei ulike sakene og dei vurderingane dykk har gjort om dei bryt med menneskerettane.

Nedanfor ser dykk spørsmåla som skal diskuterast.

Gruppa skriv ein logg frå diskusjonen

Spørsmål til gruppediskusjon

- Var det lett eller vanskeleg å velja Sakskortet?
- Var det noko som overraska dykk?
- Var det noko dykk hadde høyrt om frå før?
- Stod nokon menneskerettar i motsetnad til kvarandre?
- Kva menneskerett(ar) er viktigast i dei ulike sakene? Kvifor?
- Kva har dykk lagt til grunn for å vurdere om menneskerettane blir broten?
- Er dykk einige om vurderingane som er gjort i dei enkelte sakene? Blir menneskerettane broten i Noreg?
- Er den norske stat ansvarleg for menneskerettane til menneske i andre land eller har Noreg fyrst og fremst ansvar for sine eigne borgarar?
- Kjenner dykk til andre saker i Noreg der menneskerettane er under press?

«Bryt Noreg menneskerettane?» er laget av Raftostiftelsen med støtte frå Noregs Mållag.

Vedlegg 1: Kjeldedokument til Sakskorta i «Bryt Noreg menneskerettane»?

Alle kjeldene var tilgjengelege i oktober 2018.

- **Sexarbeidarar**

https://www.amnesty.no/aktuelt/norsk-lov-setter-sexarbeidere-i-fare
https://snl.no/prostitusjon

- **Statleg overvaking**

https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2018/04/NNIM_Aarsmelding_2017_oppslag_web-002.pdf
https://www.digi.no/artikler/utvalg-gar-inn-for-overvaking-av-all-datatrafikk-ut-og-inn-av-norge/351200

- **Rituell omskjering**

https://helsedirektoratet.no/rituell-omskjering-av-gutter
https://sml.snl.no/kj%C3%B8nnslemlestelse
https://sml.snl.no/omskj%C3%A6ring

- **Norske våpen i krig**

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/eksport-forsvarsmateriall/id2605708/
https://www.dagsavisen.no/innenriks/norge-solgte-vapen-og-ammunisjon-for-100-millioner-til-emiratene-1.1046873

- **Frivillig overvaking**

https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2018/04/NNIM_Aarsmelding_2017_oppslag_web-002.pdf

- **Varsling**

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/m6dEoE/aapnet-personalsak-mot-laerer-som-varslet
https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/9mVwbp/oslos-skoledirektoer-avslutter-personalsak-mot-simon-malkenes

- **Einslege mindreårige asylsøkjarar**

https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/rekordmange-nyankomne-enslige-mindrearige-flyktninger
https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2018/04/NNIM_Aarsmelding_2017_oppslag_web-002.pdf
https://www.dagbladet.no/nyheter/pa-ett-ar-har-467-barn-romt-fra-norske-asylmottak-over-halvparten-har-forsvunnet-helt/68803818

- **Asyl**

https://www.nrk.no/norge/leila-bayat-sterkt-prega-av-opplevingane-i-iran-1.13732263

- **Innvandring**

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/d3dPB/russland-har-143-millioner-innbyggere-816-har-flyktningstatus

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/OMwW1/10-ting-du-maa-vite-om-asylkaoset-paa-storskog
https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Russland-Asylsystemet-administrativ-utvisning-og-tvangsutsendelser.pdf

- **Statsborgarskap**

https://www.nrk.no/norge/regjeringen-far-ikke-la-justisdepartementet-frata-fremmedkrigere-statsborgerskapet-1.13951789

- **Isolasjon**

https://www.nrk.no/dokumentar/xl/uten-ansikt-1.14005152
https://www.tv2.no/a/5593345/

- **Abort**

https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/A2egz/Samvittighetsfrihet---en-menneskerett
https://www.regjeringen.no/contentassets/040bc7c52aee444b9fee426e10854fd2/sl.pdf?uid=Svein_Tore_Uldal_og_Leif_Stjernholm_Bryn

- **Varetekt**

https://forskning.no/barn-og-ungdom-oslomet-partner/norsk-varetekt-er-i-strid-med-menneskerettighetene/558080
https://www.amnesty.no/aktuelt/flere-nyheter/arkiv-reportasjer/varetekt-i-norge-i-strid-med-internasjonal-rett

- **Kjønnskvotering**

https://snl.no/kj%C3%B8nnskvotering_i_styrer
https://www.smp.no/meninger/2018/03/19/%C2%ABKj%C3%B8nnskvotering-i-dagens-Norge-%E2%80%93-et-stikk-mot-kvalifiserte%C2%BB-16314838.ece
https://www.nrk.no/ytring/kvotering-virker-1.12367734

- **Samar**

https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2018/04/NNIM_Aarsmelding_2017_oppslag_web-002.pdf

- **Religiøse klede**

https://www.dagbladet.no/nyheter/na-blir-det-forbudt-med-nikab-og-burka-pa-norske-skoler/69873756
https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/til-hosten-blir-det-forbudt-med-ansiktsdekkende-plagg-i-all-undervisning/id2603581/

- **Oljeproduksjon**

https://www.cicero.oslo.no/no/posts/klima/stor-uenighet-om-oljeproduksjon-og-klimamaal
https://e24.no/makro-og-politikk/klima/norsk-olje-og-gass-kan-ta-2-prosent-av-verdens-utslippsbudsjett/23837624

- **Mobbing**

https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/QKgW/Mobbing-i-skolen-er-menneskerettighetsbrudd
https://www.udir.no/elevundersokelsen2017

https://www.aftenposten.no/norge/i/5VnkPW/50000-barn-og-unge-opplever-mobbing

- **Smarttelefon**

http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/ikt/379
https://www.dagbladet.no/nyheter/hun-graver-fram-mineraler-som-skal-i-din-smarttelefon/60415708
https://www.aftenposten.no/okonomi/i/oaM07/Han-er-pa-vei-under-jordens-overflate-for-a-skaffe-mineraler-til-Vestens-mobiltelefoner-og-el-biler
https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/01/child-labour-behind-smart-phone-and-electric-car-batteries/

- **Kjøt**

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/doG0O/kjoett-verre-enn-bilkjoering
https://www.framtiden.no/myteknusing/sju-myter-om-kjott.html
https://www.framtiden.no/201008202961/aktuelt/forbruk/miljo-og-klimaskadelig-matutvikling.html

https://forskning.no/ny-klima-mat-og-helse/dropp-storfekjott-om-du-vil-spise-klimavennlig/294368

https://www.cicero.oslo.no/no/hvilke-utslipp-kan-paavirkes/kosthold

- **Vaksinar**

https://forskning.no/forebyggende-helse-samfunnsmedisin-vaksiner/2009/05/ti-myter-om-vaksinasjoner
https://www.fhi.no/sv/vaksine/barnevaksinasjonsprogrammet/hvorfor-vaksinere-/
https://sml.snl.no/vaksinering#-Bivirkninger_og_komplikasjoner